

Inatsisartunut ilaasortaq
Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit

Tarnimikkut napparsimasut Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanniittut pillugit § 37 naapertorlugu apeqquteqaatinnut akissut (187/2014)

Asasara Naaja,

Inatsisartut suleriaasianni § 37 imm. 1 naapertorlugu 12. september 2014 tarnimikkut napparsimasut Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni attartortittakkaniittut pillugit apeqquteqaateqarputit.

Aallaqqaasiullugu apeqqutitit pillugit qujaffigissavakkit, tarnimikkut napparsimasut ilaasa Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni attartortittakkaniittut imminnut avatangiisiminnullu ajornartorsiutinik nalaataqartitsisartut pillugit itisiliinissannut taamaalillutit periarfissikkamma. Ajornartorsiut matumani pineqartoq assigiinngitsutigut sammiveqarpoq annertullunilu, napparsimasoq kisimi kallarnerqarneq ajorpoq aammali affarlerisai, eqqaamiui inissiaqarfimmilu ineqartut ataatsimut isigalugit pineqarlutik.

Namminersornerullutik Oqartussat ammalu Nuup Kommuniata akornanni inissiat agguarneqarneri

Upernaakkut 2005-mi Nuup Kommunia nalunaaruteqarpoq Kommuni aalajangersimasoq 1. januar 2006-miit atuutilersumik Inissiaatileqatigiiffik A/S INI-mit allaffissornikkut sullinneqarneq pillugu isumaqatigiissut atorunnaarsinneqassasoq, tamatumalu malitsigisaanik inissiat pillugit Nuummi allaffissornikkut sullissisut marlunngorput (Iserit aamma INI).

Kommunip isumaqatigiissummik atorunnaarsitsinerata kingunerisaanik ilaatigut Kommunip sulisuminut inissiaatinik aammalu sulisuminut innersuussisarnermik Kommune nammineq allaffissornikkut aqutsilerpoq.

Isumaqatigiissutillu atorunnaarsinneqarnerata kingunerisaanik Namminersornerullutik Oqartussani aammalu Naalagaaffik sinnerlugu ingerlatsivinni aammalu suliffeqarfanni sulisunut sulinerminnut atatillugu inissaqartinneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqartunut Namminersornerullutik Oqartussat inissiaataannut inissaannik innersuussisarneq pisalerpoq.

Taakku saniatigut isumaqatigiissutip atorunnaarsinneqarnerata kingunerisaanik, Kommuni marlunnik periarfissaqalerpoq innarluutilinnut (angallarluttunut) utoqqarnut, pitsorluttunut, kaassuartakkanik issiavilinnut aammalu ilaqutariinnut timimikkut innarluutilinnik meerartalinnut inissianik innersuussinissaminut. Taamaalilluni Kommuni inissiani inini allerpaani Kommunip inissiaataanni aammalu Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni innersuussissalluni periarfissaqalerpoq.

15-09-2014
Sags nr. 2014-103826
Dok. nr. 1695836

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 52 86
E-mail: in@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Attartortut tarnimikkut napparsimasut

Attartortut tarnimikkut nappaateqartut immi ajornartorsiutaanngillat. Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni najugaqartut tarnimikkut minnerusumik annerusumilluunniit nappaatillit arlaqarput, taakku Kommunitit eqqortumik sullinneqarlutillu tapersorneqarput aammalu isumassorneqarlutik, taamaallutik ulluinnarni inuunerminni toqqissisimasumik inuuneqarput. Taamaattoqarneranut assut nersorinippunga aammalu arlaannaatigulluunni qularutigineqassanngilaq, najugaqartut taakku Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni najugaqarnissaminut tikilluaqqusaangaartut.

Ajornartorsiut pilersarpoq inissianik attartortut sakkortuumillu tarnimikkut napparsimasut pisariaqartitaraluminnik Kommunitit isumagineqanngitsut, tapersorneqanngitsut aammalu isumassorneqanngitsut immiiginnagaagaangata. Inuit taakku amerlasuutigut imminnut isumagisussanngorlugit immiigaasarput.

26. juni 2014 Inissiaatileqatigiiffik A/S INI nalunaaruteqarpoq, Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni Nuummiittuni najugaqartut arfinillit tarnimikkut annertuumik nappaateqartut annertuumik affarliminnut, eqqaamiuminnut najugaqarfeqatiminnullu annikillortitsisartut.

Naalackersuisoqarfik ineqartumik ataatsimeeqateqareerluni INI-mut 17. Juni 2014 Naackersuisoqarfimmit INI-mut allagaqarpoq, ilaatigut makku oqaatigineqarlutik:

"XXX uannut pulaarami, taanna Blok XXX-mi najugaqarpoq.

Arnaq taanna affarleqarpoq tarnimigut nappaateqartumik najugaqarfimmilu majuartarfeqaqatiminut eqqaamiuminullu qunusiarinnittuurtumik, taamaammallu eqqaamiuni majuartarfeqaqatini taakkulu qitornaat qunusiarineqartarsimapput, meeqqat angerlarsimanissartik ersigaat majuartarfitsigoornissartillu ersigigamikku aniniaraangamik igalaakkut ammut pissittariaqartarput, tarnimigut napparsimasoq ingalassimaniarlugu. Arnap taassuma inigisaminik paarlaasseqatigiinnissaq sulissutigilersimagaluarpa XXX-millu paarlaaqatissarsisimagaluarlunilu, taamaattorli aamma paasisimavaa nuuffiginiakkamini aamma tarnimigut nappaatilimmik najugaqartoqartoq eqqaamiuminut toqqissisimanngitsitsisumik.

XXX taassumalu qitornai qunusaarneqartarsimapput. Tarnimigut napparsimasoq piffissap ilaani ikiaroorartumik hashimik sunnertisimasarpoq aammalu aningaasaataarukkaangami ikiaroorartussarsitutissaarukkaangamilu kamannerulersarpoq.

XXX ilisimatinneqarpoq tarnimigut napparsimasoq sapaatip akunnerani matumani inigisaminik qimagutinneqassasoq, tamannalu nuannaajallaatigaa, taamaattorli kissaatigaa ajornartorsiut eqqumaffigineqassasoq, tassalu inissiaqarfinni tarnimikkut napparsimasut inissinneqartarnerat pisarmat.

Ukioq ilivitsaq ingerlasimavoq arnaq taanna qitornaalu pakatsisimanermik annilaangatitaanermillu misigisimatitaasimallutik, allaat namminneq angerlarsimaffimminniinnissaminut ersiginnissimallutik. Tassa piffissaq sivisooq pissutsit taamaattut atugarisimavaat aammalu taakkuinnaanngitsut ilaqutariilli allat aamma annilaangatinneqartarsimapput qunusaameqartarlutillu, pissutsillu taamaattussaannikkaluaput."

INI siusinnerusukku arlaleriarluni erseqqissaassuteqartarnikuuvoq, Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni inuit inissianut Kommunitit inissaminik innersuunneqartartut ilaat nammineq imminnut paarinissaminut piginnaasaqartuusannngitsut, taamaammallu inini ataatsimoorluni najugaqarfiusuni imaluunniit pisortat ingerlatsiviini paaqqutarinniffinni najugaqartariaqarluartut nakkutigineqarlutik.

Tarnimikkut napparsimasunut amigartumik ikiorsiisoqartarnera ajornartorsiutaavoq annertusiartortoq. Taamaammallu INI-p tungaanit Ineqarnermut Naalackersuisoqarfik qinnuigineqarsimavoq ajornartorsiut Kommuneqarfik Sermersooq-mut qaqqinneqassasoq.

INI nalaataqartarsimavoq, Kommuni naliliisimasooq, tarnimikkut napparsimasut namminneq imminnut ulluinnarni inuutissinnaasut. Taamatut pisoqartarpoq naak massa tarnimikkut napparsimasut pisut ilaanni piffissap sivilisup ingerlanerani affarliminnut qunusaarisartut aammalu imminnut avatangiisiminnullu ulorianartorsiortitsisinnaassuseqartut aammalumi ulorianartorsiortitsisinnaasartut, taamatuttaaq illuutit inissiaqarfiit innarlernissaannut aarlerinartoqaraluartut (ikuallattoorneq, illut atortulersuutit sequtserneqarneri).

Pisut ilaanni tarnimigut nappaatilik eqqaamiuminut qununartumik pissusilersorsimatillugu, imminut avatangiisiminnullu ulorianartorsiortitsisimatillugu imaluunniit inuunermik ulorianartorsiortitsisimatillugit imaluunniit inissiaqarfimmi aserortersimatillugit tarnimigullu nappaatilik ulorianartorsiortitsigaluartoq kommunimit ikiorserneqanngippat, tarnimigut nappaatillip inissiamit anisinneqarnissaata saniatigut INI allamik periarfissaqanngilaq.

Attartortumik inissiamit anisitsisarneq suliaavoq oqitsuunngitsoq – tamanna aatsaat sanilit arlallit arlaleriarlutik maalaaruteqareernerisigut, aammalu Eqqartuussivimmuut tunngavilersorluakkamik uppersaatissaqarpat pisinnaasarpooq. Piffissami sivilisuumi eqqaamiut amerlasuut annilaangasarpooq, aammalu inissiaq najugartik toqqissisimaffissaraluartik toqqissisimaffiginagu inuusarlutik.

Naalagaaffiit Peqatigiiffiata innarluuteqartut pillugit isumaqatigiissutaani immikkoortoq 5 najoqqutaralugu innarluutilinnut assigiinngisitsisoqaqqusaanngilaq. Taamatut inerteqquteqarneq malitseqarpoq, inuit innarluutillit inoqatiminnit allaanerusumik pineqaqqusaanngitsut, taamaattorli immikkut pinnittoqarnissaa pisariaqassappat tunngavilersorluakkamik tamanna pisinnaasooq, sunniutaalu allanut naleqqiullugu naapertuilluartaussasooq. Isumaqatigiissutip immikkoortuisa tallimaat aammalu immikkoortuisa aappaat najoqqutaralugu innarluutilinnut naleqquttumik naapertuilluartaumillu neqerooruteqartoqartussaavoq.

Pisussaaffik taanna malitseqarpoq, pisuni immikkut ittuni immikkut iliuuseqarnissaaq pisariaqalersinnaasarmat qulakkeerniarlugu, inuit innarluutillit inuiaqatigiit nalinginnaasumik ingerlanerannut peqataanissaminnut periarfissinneqartussaallutik. Kiisalu isumaqatigiissummi immikkoortoq 19 naapertorlugu inuiaqatigiit ingerlanneqarneranni peqataatitsineq siuarsarneqartussaavoq, matumani ilanngullugu qulakkeerneqartussaalluni, inuiaqatigiinni neqeroorutaasut aammalu innuttaasunut innarluuteqanngitsunut nalinginnaasumik atugassarititaasut inuit innarluutillit aamma periarfissarissagaat.

Eqqortumik oqaatigineqassappat Kommuni pisussaaffeqarpoq tarnimikkut nappaatilinnik ikiorsiissalluni tapersersuissallunilu. Tamanna naqissuserneqarpoq innarluuteqartut pillugit Inatsisartut peqqussutaanni aammalu FN-ip innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaani. Inissiaatileqatigiiffik A/S INI inissianik aqutsisutut tarnimikkut napparsimasunut sullissisinnaasunik atorfilittaqaanngilaq aamma suliasaqarfimmuut pineqartumut ilinniarsimassutsikkut nukinnik pigisaqarani. Taamaammat INI Kommunimut saaffiginnittarpoq pisuni taamaattuni ikiorneqarnissamik noqqaassuteqarluni – taamaattoqartaraluartorli Kommuni naammattumik iliuuseqarneq ajorpoq.

Pakatsissutigaaara, Kommuneqarfik Sermersooq tarnimikkut nappaatillit ilaannut naammattumik ikiorsiisannngimmat, tamatumami qulakkiissagaluaruamagu piffissaagallartillugu ikiorneqarnissaat. Tarnimikkut nappaatillit mianersoqqussummik tunineqareerlutik inigisaminnit anisitaasariaqartarnerannut taarsiullugu Kommunip isumagisariaqaraluarpaat najugaqarfissaanik naleqquttunik tunissallugit, taamaaliornikkut avatangiisiminnut akornusersuinissaat ingalassimatinneqarsinnaaqqullugu aammalu pisariaqartitartik malillugu ikiorneqarlutillu tapersersorneqarsinnaaniassammata.

Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. maj 2005-imeersumi, § 75-mi aalajangersagaavoq

Attartortitsisup attartortitsineq erngerluni atuutilersussamik atorunnaarsissinnaavaa, attartortoq illumut, attartortitsisumut, taassuma atorfeqartitaannut, illumi attartortunut allanut inatsisit malillugit eqqortumik illumiittunut annertuumik ajoqutaasumik pissusilersorpat, taamatutaaq:

- 1) Attartortoq inunnut pineqartunut nakuuserpat imaluunniit persuttaanissamik siorasaarippat.*
- 2) Attartortup pissusilersornera illumut imaluunniit inunnut pineqartunut ulorianartorsiortitsisinnaappat, matumani ilanngullugit sakkunik atuisimappat imaluunniit attartorneqartumi atortunik ulorianartunik uninngatitaqarpat.*

Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni attartortut pisinnaatitaaffigaat namminneq qitornatillu angerlarsimaffimmini aammalu angerlarsimaffimmi avatangiiserisaanni toqqissillutik issimasinnaassallutik. Attartortitsisoq pisussaavoq isumagissallugu attartortitsisup inissiaatai inersimasunut aammalu meeqqanut toqqissisimanartuunissaat.

Inissiaqarfinni inissianut allerniittunut innersuussisinnaanermut pisinnaatitaaffik

Kommuneqarfik Sermersooq pisinnaatitaaffeqarsimallunilu sulii pisinnaatitaaffeqarpoq Namminersorlutik Oqartussat inissiaqarfiutaani inissiani allerni innersuussisinnaalluni. Inissiat pineqartut innarluutilinnut innersuunneqartussaapput (angallarluttunut), utoqqarnut aammalu pitsorluttunut, kaassuartakkanik issiavilinnut aammalu minnerunngitsumik ilaqutariinnut timimigut innarluutilinnik meerartalinnut.

Tatiginninnermik aallaaveqarpoq Namminersorlutik Oqartussat inissiaatiminik taakkuninnga Kommunimut innersuussisinnaaneranik tunniussineq. Taamaattorli pakatsinarpoq Kommunip toqqarsimammagu inissiat pineqartut inunnut ineqartussatut siunnerfigineqartunut atornagit allanut tunniutissallugit toqqartarsimammagu.

Inissiaqarfiit naqqaniittut inissiat inunnut tarnimikkut annertuumik nappaateqartunut innersuussisarnera tamatumalu kingorna inissianut inissinneqartut eqqortumik paaqqutarineqaratik, tapersorsorneqaratik aammalu isumassorneqaratik imminnut paarisussanngorlugit inissinneqaannartarneri akisussaaffimmik qimarratiginninnertut nalilerneqarsinnaavoq. Inuit pineqartut amerlasuutigut nammineq immiut paarisussanngorlugit avatangiisii ilanngullugit immiiniiginnarneqartarput.

Taamaattoqartarnera ajoraluartumik annertuumik kingunerlussinnaasunik pisunik nalaataqartitsisoqartarpoq, tassa tarnimikkut annertuumik nappaateqartut eqqortumik sullinneqaratik, tapersorsorneqaratik aammalu isumassorneqaratik inissinneqaannaraangata. Ukiuni kingullerni qaangiuttuni inissianik ikuallattoortoqartarnera naammattoorneqartarpoq, ikuallattoorfiusunilu taakkunani najugaqartut tassaasarpur tarnimikkut napparsimasut inigisaminnik ikuallatsitsilersimanerannik aallaavillit. Pisut taamaattut inuit affarlerisat inuunerannik naleqarsinnaapput, taamaattorli qujanartumik manna tikillugu atortuutit innarlerneqarlutillu pigisat sequminnerannik kinguneqartarsimavoq.

Taamaattorli ajoqusiinerit annertusarpur, tarnimikkummi napparsimasut inissiaqarfinni inissiani allerni ineqartut ikuallatsitsisimatillugit inneq inissiaqarfinni qummut siaruaattarsimammatt. Taamaattoqartarneratigut affarlerisaat qaammatini arlalinni inissikkallarneqartariaqartarsimapput, inissiat najugaqarfigisatik paamik, putsumik aammalu inermik innarlerneqarsimasut ineqarfigeqqissallugit piareernissaasa tungaanut. Ineqartut ataasiakkaat eqqugaasimasut pigisaminnut sillimasiisarsimaneq ajorput, taamaallillutik pigisatik tamaasa, pisattat atisat il.il. annaasarpaat.

Taamaattorli erseqqissumik paatsuugassaannngitsumillu naqissuserlara. Tarnimikkut napparsimasut namminneq pisuunngillat. Inissinneqarsimanertilli aallaavigalugu neriuutissaarunermik iliuuseqartoortarput imaluunniit iliuuserisamik kingunissaanik ilisimannigatik iliuuseqarsinnaassuseqarnerannik aallaaveqartarpoq. Pisut taamaattut pingitsoortinneqarsinnaasimassagaluarpur akisussaasuusut aammalu pisussaasut

eqqortut eqqortumik paarineqarsimagaluarpata, tapersersuisimagaluarpata aammalu isumassuisimagaluarpata.

Tarnimikkut napparsimasut inigisaminnit qimagutitinneqaraangata amerlasuutigut inigisamik attartornermut akiitsut amerlasuunngorsimasarput. Tamatumalu saniatigut inigisap attartukkap iluani atortut innarlerneqarsimasarput. Tarnimigut napparsimasup inigisaminit attartukkaminit nutsernerani nalunaarusiaq assersuutitut matumani ilanngunneqarpoq:

"Inissiaq attartorsimasat XXX-miittoq, attartugaq XXX, ulloq 27.01.2014 misissorneqarmat paasinarsivoq igalaaq sequminneqarsimasoq, matut sequminneqarsimasut arlallit, ilagaat saagui persiinnerit arlallit sequminneqarsimasut, sikaaviit matui sequminneqarsimasut/peerneqarsimasut arlallit, aalap milluaasua seqummakoq, iikkat putoornikut, iggavimmi nerrivik errorsivimmik ikkussiniarnermut atatillugu sequminneqarsimasoq, qulliit iggavimmi sequminneqarsimasut, uffarfimmi kuuffiup aqquataa milinngasoq, tamatumalu kingunerisaanik uffarfiup qilaava isugutammi katersuuffigineqarnermi kingunerisaanik innarlerneqarsimasoq."

Kinaluunniit imminut oqarfigisinnaavoq, matumani pineqartoq attartukkamik nalinginnaasumik atuisoqarsimanngitsoq.

--oo0oo--

Pissutsit matumani eqqartorneqartut piviusuusut tunngavigalugit INI Ineqarnermut Naalackersuisoqarfimmut saaffiginnissimavoq qinnuiginnilluni ajornartorsiutit matumani pineqartut pillugit Kommuneqarfik Sermersooq-mut saqqummiunneqassasut. Tamannalu pivoq Naalackersuisoqarfiup Kommunimut allagaani 21. juli 2014-meersumi.

Naalackersuisoqarfiup allagaa aallaavigalugu Kommuni qanoq iliuuseqarpa? Kommunip toqqarpaa INI-mik oqaloqatiginnissalluni? Kommunip toqqarpaa innuttaasuni tarnimikkut annertuumik napparsimasut eqqortumik paarilissallugit, tapersersussallugit isumassussallugillu? Naamik, naamik aamma naamik. Kommunip toqqarpaa tarnimikkut annertuumik nappaateqartut inissiamik tunineqarnissaannut tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat aamma INI pisuutissallugit. Tamannali eqqortuliornerua?

Inatsisartut 2010-mi upernaakkut ataatsimiinneranni innarluutilinnik sullissinerup Kommuninut nuunneqarnissaa suliarineqarpoq. Annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 31. maj 2010-imeersoq (Innarluutilinnik isumaginninnerup kommuninut nuunneqarnera). Ilaqutariinnut Ataatsimiititaliaq isumaqatigiittoq inassuteqarpoq siunnersuut tapersersorneqassasoq akuersaarneqarlunilu.

Allannguutissatut siunnersuut tunngavigalugu aalajangersagaqalerpoq, innarluutillit sullinneqarnerannut atatillugu Kommunit allaffissornikkut sullissinerminni malittarisassaannik imalimmik. Tamatumalu malitsigisaanik tunngavissiisoqarpoq, innarluutillit sullinneqarnerannut atatillugu Naalackersuisut arlalitsigut malittarisassanik erseqqissakkanik aalajangersaasinnaasut. Matumani siunertaavoq, Naalackersuisut aalajangersaanissaminnut periarfissartik atorlugu innuttaasut annertuumik innarluuteqartut ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummik nutaamik atuutsitsilissasut.

Ilimagisariaqarpara Kommune nammineerluni inissiaatileqatigiiffiata Iserit A/S-ip tarnimikkut napparsimasut Kommunip inissiaataani najugaqartut qanoq sullinneqassanersut ilisimasaqarfigalugulu misilittagaqarfigisimassagai. Taamaamat assut kissaatiginartippara Kommunip, Namminersorlutik Oqartussat, INI aammalu Iserit suleqatigalugit suliassat taamaattut siunissami qanoq isumannaannerpaamik periaaseqarfigineqassanersut pillugit ataatsimoorussamik qimerluussagai, taamaaliornikkut tarnimikkut napparsimasut eqqaamiuulu sumiginnagaasutut aammalu eqqakattarineqartutut misigisimatinninnissaat qulakkeerneqarsinnaaqullugu.

Matuma ataani apeqqutitit marluk akissavakka.

1. Naalackersuisut isumaqarpat inunnik tarnimikkut napparsimasunik Namminersorlutik Oqartussat illuutaanneeqqusinnginneq inuit pisin-naatitaaffiunut naapertuuttoq?

Akissut: Tarnimikkut napparsimasut Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni attartortittakkani mattussaannngillat. Inuit Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. maj 2005-imeersumi § 75-mik unioqqutitsisut, pisut ajornerpaappata inigisaminnit qimagutitinneqarsinnaapput.

2. Namminersorlutik Oqartussat taamatut tupaallannartumik aalajangeranerannut isumaliutersuutit suut tunuliaqutaappat? Aamma Namminersorlutik Oqartussat innuttaasut allat siunissami ilaatitaajunnaarnissaat pilersaarutigivaat?

Akissut: Innuttaasut arlallit saaffiginnittarnerat maalaaruteqartarnerallu tunngavigalugu Namminersorlutik Oqartussat iliuuseqarput. Tamatumalu saniatigut inissaqarfinni init allit inigiligassatut innersuunneqartarnerannut tunngatillugu isumaqatigiissut 2005-meersoq tunngavigalugu Kommuneqarfik Sermersooq-p innersuussisarnermini isumaqatigiissummik tunngaveqartitsisannginneranut Namminersorlutik Oqartussat qisuariaateqarput.

Naggataatigut erseqqissaatigilara, Namminersorlutik Oqartussat tungaannit pisariaqarluinnartut pingaaruteqarluinnartutullu isigigatsigu tarnimikkut napparsimasut naleqquttunik inissaqarsinnaanerannut neqerooruteqartoqarnissaa. Taamaammat Borgmester Aasi Chemnitz Narup ataatsimeeqatigiumallugu aggersassavara taamaalilluta immitsinnut qanoq naatsorsuutiginninnerput ersarissarniassagatsigu aammalu allattoqarfitta suliassaqarfik sukumiisumik suliaralugu aallartissinnaaniassammassuk.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Siverth K. Heilmann